

sillä korvalla

EAT E-Flat -levysoitin ja Yosegi -äänirasia

Teksti Jaakko Eräpuu Kuvat Jaakko Eräpuu ja valmistaja

Lattavarren paluu

kuka

Jaakko Eräpuu on maaseudun rauhassa asuva, laadukasta ääntä suuresti arvostava äänen-toiston rautainen ammattilainen, yli neljännesvuosisadan kokemuksella. Rytmimusiikin levy-arvosteluista journalistisen uransa aloittanut ja sittemmin myös hifiin korvansa kallistanut audiokonkari poimii kokeiltavaksi laite-tarjonnan valtavir-rasta mielenkiintoisia tuotteita.

EAT:n levysoitinmalliston edullisin **E-FLAT** erottuu lajitovereistaan varsin näkyvällä tavalla. Lattamallinen äänivarsi on harvinainen, joskaan ei aivan ainutkertainen ilmiö vinyylilyöntömaailmassa.

TSEKIN tasavallan Prahassa majaileva EuroAudioTeam on varsin tunnetun itävaltalaisen levysoitinvalmistaja Pro-Jectin tytäryhtiö, joka aloitteli toimintaansa tuomalla markkinoille laadukkaita audioputkia, mutta joka nyttemmin on laajentanut toimialaansa raskaammanpuoleisen levysoitin-kaluston suuntaan. Ja mikä ettei, onhan alalla tarvittava tietotaito epäilemättä EATinkin hallussa, sillä firmaa vetää Pro-Jectin toimitusjohtaja Heinz Lichteneggerin aviopuoliso Jozefina.

EAT:n ensimmäinen levysoitin julkistettiin muutama vuosi sitten. Jumalattoman järeä, kaksirunkoinen Forte

hyppäsi suoraan vinyylilyöntäjien superraskaaseen sarjaan, mihin se 65 kilogramman massallaan toki kuuluukin.

Lippulaivan kevennetty versio, Forte S, ilmaantui tarjolle viime vuoden puolella. Sehän painaa vain 44 kiloa, mutta muuten tyyppimerkinnän viittaus pienuuteen on kyllä luokiteltava vitsiksi.

Vaan vielä oli mallistossa tilaa yhdelle levysoittimelle. EAT E-Flat asettuu paikalleen kolmikon keveimmäksi 18,7 kilon painollaan, mutta onpa sillä tarjota jotain, mikä isomilta puuttuu: lattamallinen äänivarsi. Idea latuskaisuudesta ei toki ole vallankumouksellinen, mutta eipä noita paljon

ole pyörittämien kansilla näkynt.

Varttuneemmat hifistit muistanevat NAD:in fleksiibelin alulittunan iloiselta 1970-luvulta. Samoihin aikoihin japanilainen Grace valmisti ja markkinoi lattamallista puuvartta G-700-sarjansa puitteissa. G-714-vartta sitä käytti allekirjoittanutkin, ennen kuin hurautti EMT-kombinaatioon.

Levysoitinkolmikron ja muutaman putkityypin ohessa EAT valmistuttaa myös rasiakelkkaa ja kahtakin äänirasiaa. Rasioista toinen ja kelkoista se ainoa kulkevat tuotenimellä Yosegi, mikä tarkoittaa, että niiden runko on konstruoitu liimaamalla käsityönä yhteen pieniä, eri puolajien palasia.

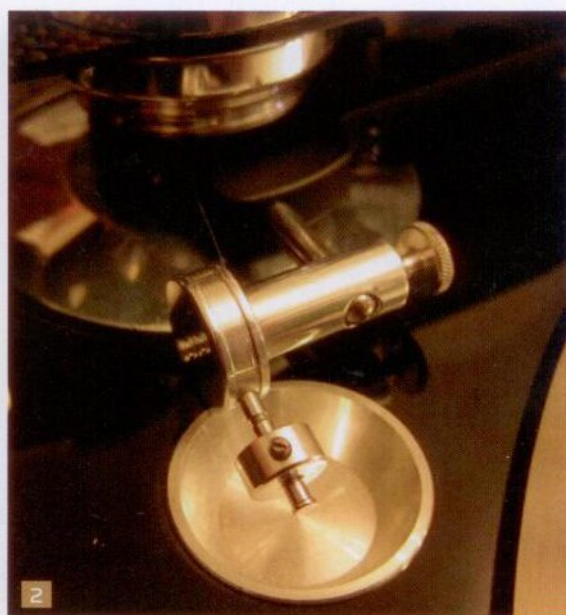
Vinyyli vinyyliä vasten

Vaikka EAT E-Flat onkin valmistajan malliston kevein ja edullisin, se on silti sängen kunnioitusta herättävän massiivinen ja viimeistelty kapine. Rungon pintakäsittely, 34 sen-

vinyyli vinyylin poskea vasten. Kosketuksen intiimiyden varmistaa tuo edellä jo mainittu, melkoisen painokas ja painoilleen kierrettävä klamppi.

Lattavarren laakerointi on unipivot-tyyppinen, ja sen antiskatingin kompensointi hoidetaan pienten painojen ja siiman avulla. Äänivarren johdotus on puolestaan järjestetty proosallisemmin menetelmin. Varsikaapeli kulkee latan alapinnassa – teippikiinnitteisesti! Irrotettavan liitinjohdon kontaktipiste on sijoitettu soittimen pohjaan. Helppopääsyisimpiäkin ratkaisuja on nähty. Niinpä kokeilun aikana joutui tsekkaamaan parikin kertaa kontaktin pitävyyden liitinjohtoa liikutellessa, kytkentää laitteesta toiseen vaihdeltaessa.

Soitinta on saatavana sekä ilman äänirasiaa että sellaisen kera. Maahantuoja laittoi pyynnöstä mukaan Yosegi MC -rasian, joka sopi ohuemman lattavarren nokkaan erin-

tin läpimittaisen levylautasen 6,9 kilon massa, tuhti klamppi ja kevytoimiset käyttökytkimet henkivät laadun leimaa, eikä varsikaan vaikuta ihan halpikselta. Tai itse asiassa varret, monikossa, sillä soittimen mukana toimitetaan hiilikuitu/kevlar-pohjaisia lattoja kaksin kappalein. Varret eroavat toisistaan paksuuden ja painon suhteen, millä on merkitystä, kun halutaan asettaa varsi/rasia-yhdistelmän resonanssitaajuus optimiin haarukkaan. Eli tuplavarsisuus on eduksi rasiavaihtoehtojen määrän maksimoinnissa. Etua on myös siitä, että ruuvi kiinnitteiset rasiat saa kiinnitettyä suoraan varteen, siihen työstettyjen läpivientien kautta.

Soittimen pyöritysmoottoreita on myös kaksi, vaikka vetohihnoja on vain yksi. Niinpä kyseessä onkin virtual 24-pole motor -toimintaperiaate, jolla tavoitellaan mahdollisimman tasaista käyntiä. Rungon, levylautasen ja varren kiinnitysmekanismiin kriittisiin kohtiin on lisätty sorbotaaniresonanssivaimennusta. Rungon alla sijaitsevat, säädettävät jalat ovat tyyppiä "levitoiva".

E-Flat:in lautasen laakerointi on toteutettu keraamisen kuulan ja teflonpinnoitteen vastakappaleen avulla. Levylautasen "matto" on alumiinilautasen päälle kiinteästi asennettua mallia. Se on valmistettu kierrätysvinyylistä, jota valmistaja pitää soinnillisesti parhaana vaihtoehtona. Siis

omaisesti, niin joustavuuskertoimensa kuin painonsakin suhteen. 0,4 millivoltin antojännite edellyttää toki riittävästi gainia tarjoavaa phonoastetta, mutta sellaisiahan rikospaikalta löytyi sekä Dynavector- että More Fidelity -merkkisinä. Ja EMT STX 20 SUT vielä back uppina.

Pohjamudista yläpilviin

E-Flatin saaminen soittokuntoon edellytti vuosien varrella kerättyjen valmiuksien täysimääräistä hyödyntämistä, sen verran erillisinä yksikköinä sen osat saapuivat tukevassa vanerilaatikossaan. No tulipa taas muistuteltua mieleen kaikki ne vipstaakit ja säädöt, overhangit, VTA:t ym. joita tarvitaan soittimen saattamiseksi optimiin soittokuosiin.

Pääosa kuunteluista hoideltiin Yosegi-rasialla. Ihan siksi, että musiikki kuin musiikki kuulosti sen välittämänä helkutin hyvältä. Jopa transistori-integroidulla ja EMT:n step-up-muuntajalla, joka ei teoriassa ole aivan parhaimmillaan pienen sisäisen impedanssin askien seuralaisena. More Fidelity on, ja kun sen perään kytki kaksi kappaletta suomalaisen audio-osaamisen merkkipaalua Knif Audion päivitettyjen fet-monojen muodossa, jotka sattuivat olemaan talossa, vinyyli otti kuulijan niin tiukkaan otteeseen, että katoava kansanperinne (lue: cd) jäi unhoon päiväkausiksi.

1. Kaksi moottoria, yksi hihna. E-Flat luottaa Virtual 24-pole-järjestelyynsä.

2. Perinteistä antiskating-vastarintaa: varsia, punnuksia ja silmää.

Levy levyn perään kuunneltuna kokonaisnäkemys E-Flatin vahvuuksista ja vähän heikkouksistakin paljastui enemmittä ongelmitta. OK, heikkous saattaa olla turhan voimakas ilmaisu kuvailemaan ajoittaista ja lievää loudness-filistä, jonka ansiosta alapään voima kohosi mittoihin, jollaisia en ole aiemmin vinyyliysteemistä kuuntelutilassani kuullut. Toisaalta määrän ohessa ilmeni myös kiistatonta laatua, joka aiheutti bassoalueen tapahtumien seurannan helpoutta.

Massiivisella klassisella orkesterimusiikilla syntyi illuusio toistosta, joka ulottuu kuuloalueen pohjamudista koirapillitaajuuksiin. Jälkimmäisiä hän ihminen, harjaantunut veteraanikutakorkaan, ei kuule, mutta se ei estä häntä kirjaamasta ylös tutkailun synnyttämää mielikuvaa. Tuli nimitäin soitettua läpi koko kolmen lp:n boksillinen Debussyn orkesterimusiikkia (Concertgebouw/Haitink/Philips), vaikka alkuperäinen ajatus oli ottaa vain tyypit. Kyllä myllersivät Le Merin fortet vakuuttavasti. Tuulikin tuiversi vihvasti viheltäen. Eli ilmeisesti rasian säädöt olivat timmissä ja seuranta-kyky muutenkin mallikas.

Koeponnistuksen loppuvaiheissa muutamat lautasella käväisseet pianisti Keith Jarrettin live sooloalbumit, Paris, Bremen, Köln... (ECM) soivat aikamoisen herkullisesti helmeillen. Niiden parissa toistui sama ilmiö kuin muidenkin kanssa: paljon aikojen saatossa pyöriteltyjen älppäreiden ritinat ja napahdukset häiritsivät harvinaisen vähän musiikista nautiskelua. Toki aiemminkin on tullut todettua, että häiriöiden minimointi lisääntyy kaluston laadukkuuden myötä, mutta EAT-setti on kyllä ko. katsannossa ehkä parasta kuulemistani.

Ajoitukset reilassa

Kovasti arvostamani ja tykkäämäni Patti Smithin Banga-tupla-lp on pyörinyt tiuhaan saapumisensa jälkeen. Sitähän piti toki kieputtaa E-Flatillakin. Ja jumangegga: kyllä tuo peevelin littunavarsi/liimapuu-yhdistelmä kaivoi enemmän asioita esiin kuin EMT-vakiosettini, joka kyllä yltää samantyyppiseen järkkymättömään vakauteen kuin euroflättis.

Flättiksestä puheenollen, nk. PRaT-faktoriltaan E-Flat on suht nassakka, vaikka vielä jää matkaa regamaiseen etukenoon. Vaan kun soitin/varsia/rasiasteemi kykenee välittämään Pekka Pohjola Groupin Kätkävaaran Lohikäärme -albumin (Dig it) b-puolen avausbiisin rytmisen etenemän luonteen yhtä uskottavasti kuin E-Flat/Yosegi, se läpäisee ainakin meikäläisen sykintäseulan liput liehuen. Sampoliini erottaa jyvät akanoista, ja E-Flat on jyvää.

1970-luvun svengaavimpiin rockbändeihin kuuluneen Little Featin parhaisiin kuuluva Last Record Album (Warner) kulkee r & b:n, jazzin, countryn ja soulin tiheätuntoisessa maisemassa vastustamattoman laid back groovella, kuten combon muutkin päästöt. Ennen ja jälkeen Lowell Georgen ennenaikaisen poismenon. E-Flat tavoittaa hyvin näennäisen letkeän, mutta murhaavan tehokkaan kompin olemuksen ja tarjoilee bonuksena myös ehjän kokonaisvaltaiset näkymät hienojen biisien rakenteellisiin ominaispiirteisiin. Se myös houkutte-

lee avaamaan hanaa asentoihin, joissa ne eivät juuri journalistin tiloissa ole. Tuli koettua sekin, että keittiön ja olohuoneen välinen ovi sulkeutui kyökin puolelta. Ei kertapamauksella, mutta selkeän tarkoitushakuisen päättäväisesti kuitenkin, kun Last Record Albumin innoittamana laitoin Waiting For Columbus -livetuplan tupaan raikumaan.

Rikkautta rasiasta

Ihminen on omituinen mies, sillä näköaistimus ja siitä kehitellyt mielikuvat tuppaavat vaikuttamaan myös korvin havainnoituun. Eli kun katselee aikansa litteää äänivartta, melkein kuulee kuinka se lisää musiikkiin pientä ylimääräistä väpätystä. Ei vaikaan, varsi hoisi hommansa eleettömän tyylikkäästi, kuten kaikki muutkin kuulemani taiten toteutetut unipivot-varret, geometriaan tai valmistusmateriaaliin katsomatta.

info

EAT E-Flat & EAT Yosegi

EAT E-Flat	
Hinta:	3 999 €
EAT Yosegi	
Hinta:	1 550 €
Yhdessä:	4 999 €
Lisätietoja:	Scanteknik Oy, (09) 2230 0780, www.scanteknik.fi, www.euroaudioteam.com

Tekniset tiedot:

EAT E-Flat	
Tyyppi:	Hihnavetoinen levysoitin
Mitat (lxkxs):	50 x 14,5 x 40 cm
Paino:	18,7 kg
EAT Yosegi	
Tyyppi:	Äänirasia
Neulapaino:	6 g
Antojännite	0,4 mV
Impedanssi	12 ohmia

Yosegi-rasian puhtaasta ja selkeän sävyrikkaasta soundista tuli diggailtua niin paljon, että ei tehnyt mieli raskia sitä varren päästä pois lainkaan.

Otin kuitenkin lattavartistesta tyypit kahdella muullakin askillä, joista Dynavectorin Karat 23 R tarjosi kunnan vastuksen liimapuurasialle, mutta jäi kuitenkin hieman kliiniseksi ja solakkasointiseksi siihen verrattuna, vaikka se vauhtia ja vaarallisia tilanteita hyvin välittikin. Fidelity Researchin MC201-vintageklassikko omasi jotain Yosegin soundin kauneudesta, mutta putosi pronssille parempiaan pehmoilevampana ja aavistuksen aneemisena. Taitaa jo ikä vähän painaa.

Kovaan seuraan

EAT E-Flat Yosegi-rasiilla osoittautui yhdistelmäksi, joka riittäisi vallan mainiosti esimerkiksi meikäläisen musiikistanautiskeluvälineeksi. Toki vastaavalla panostuksella saa muitakin varteenotettavia vaihtoehtoja. Paremmen luokan levysoittimistahan alkaa olla jo runsauden pulaa täällä Suomessakin. Löytyy Avidia, Kuzmaa, Baueria, Brinkmania, Luxmania, Oraclea, järeämpää Regaa, Michelliä, Well Temperediä, Clearaudio-ta ja SME:tä, joten tiukkaan kilpailutilanteeseen EAT saa varautua. Sama koskee toki myös Yosegia, jolla on kuitenkin edellytyksiä tasavertaiseen kisaan hintaluokkansa valitoiden kanssa. Ja vähän kalliimpienkin.

Äänivarren alapinnalla kulkeva kaapeli on kiinnitetty teipillä.